

אוניברסאליזם תרבותי- סינדרלה ורומנטיקה

ornat@gordon.ac.il ארנת טורין,

האקדמית גורדון – מכללה לחינוך

הדבר האחרון שהדגים מבחינים בו הוא המים

- קונסטרוקציות חברתיות עוברות הבנייה
- במושגים כמו רומנטיקה ואהבה, זוגיות, נישואין, הורות, שפיות ושיגעון
- נראים לנו טבעיים ומסתברים מן השכל הישר והטבע שלנו
- מבט בינ - תרבותי או היסטורי יכול להעניק לנו פרספקטיבה ביקורתית כלפיהם ולחשוף את האופן שבו הם מוסדרים על ידי הנורמה החברתית

המיתוס הרומנטי

"כי סינדרלה היא האגדות כולן"

THE KOREAN CINDERELLA

by Shirley Climo
Illustrated by Ruth Heller

The Rough-Face Girl

RAFE MARTIN • DAVID SHANNON

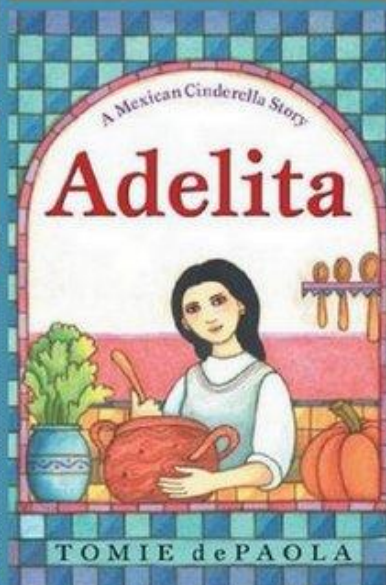
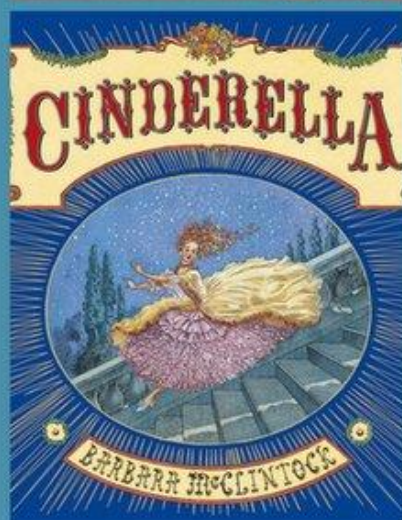
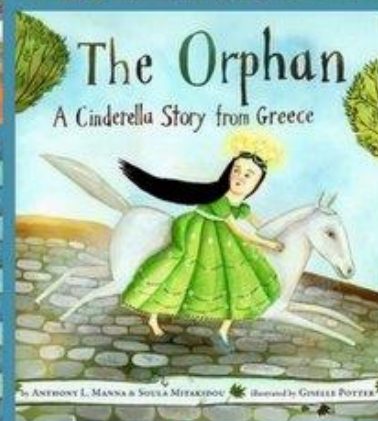
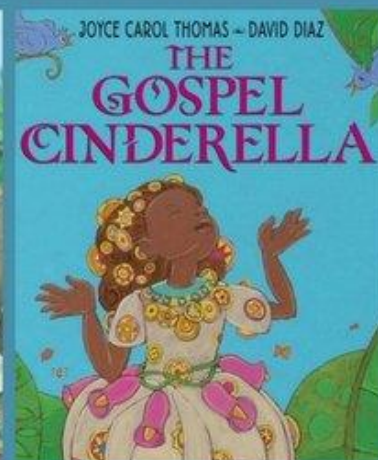
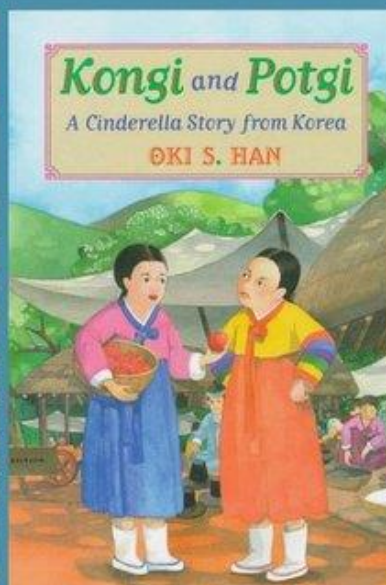
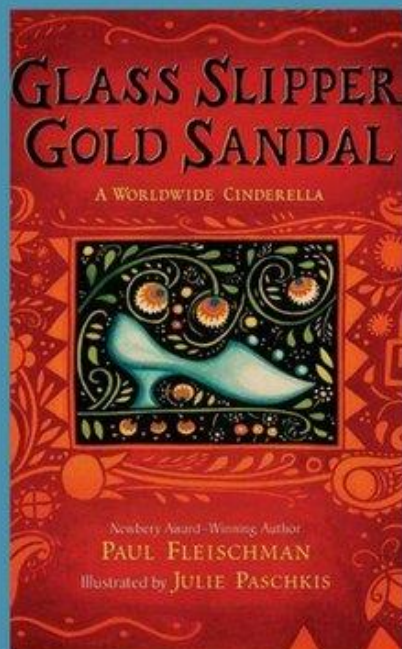
THE EGYPTIAN CINDERELLA

by Shirley Climo • Illustrated by Ruth Heller

Cinderella

The Tale Told Around the World

The PERSIAN CINDERELLA

Shirley Climo • art by Robert Floreale

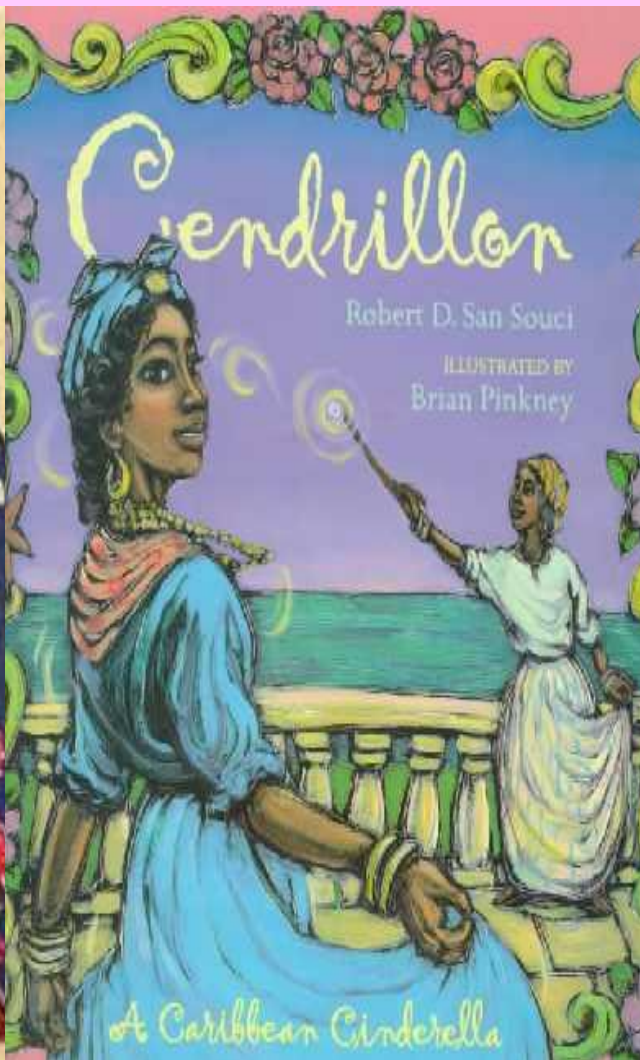

Cendrillon

Robert D. San Souci

ILLUSTRATED BY
Brian Pinkney

A Caribbean Cinderella

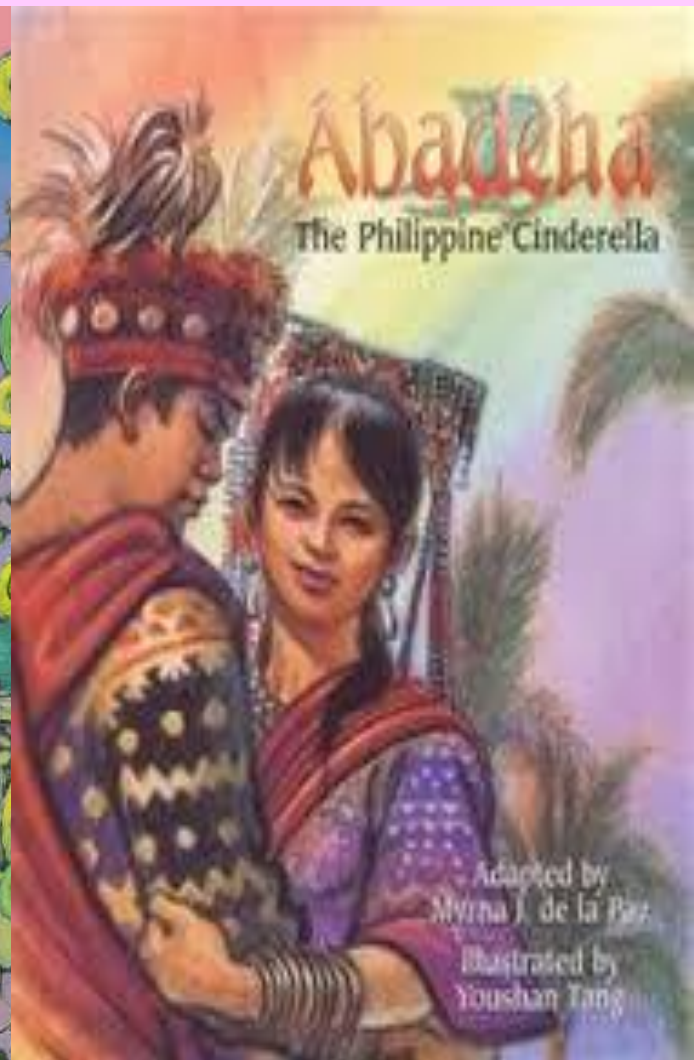

Abadeña

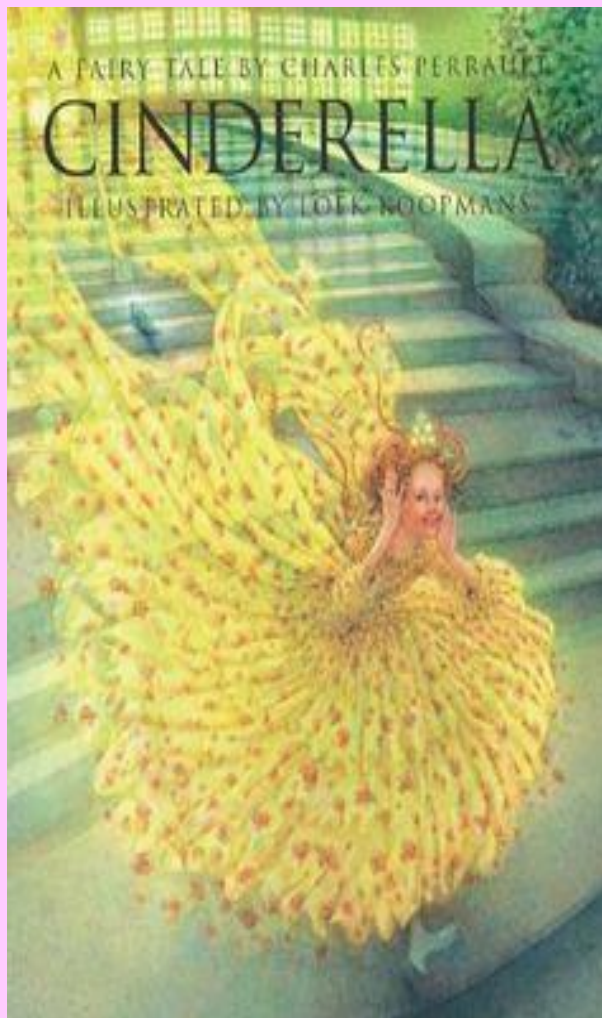
The Philippine Cinderella

Adapted by
Myrna J. de la Paz

Illustrated by
Youshan Tang

מחשבות על סינדרלה

IT WAS HER FAIRY GODMOTHER!

אוניברסאליזם תרבותי

- התכונות המשותפות לכל התרבויות הידועות: משום שתרבויות מהוות אמצעי לסיפוק הצרכים האנושיים, ישנם לחברות השונות מרכיבי תרבות משותפים.
- אנתרופולוג בשם מרדוך ערך רשימה של התופעות המשותפות כמו: שפה, טקסים,
- מה עוד?

רשימת אוניברסאליזמים תרבותיים

- איסור אכילה, איסור עריות, אירוח, אמונות בקשר למזל, אומנות, הבדלי סטטוס, נימוסים, הגדת עתידות, הדלקת אש, חגים, חוקים, חיזור, טקסים דתיים, כינויי שארות, לוח שנה, לשון, מוזיקה, מנהגי אבלות, לידה וטקסי מעבר, נישואין, סגנונות תספורת, עשיית צרכים בצנע, פענוח חלומות, קישוט הגוף, ריקוד, רפואה ועוד

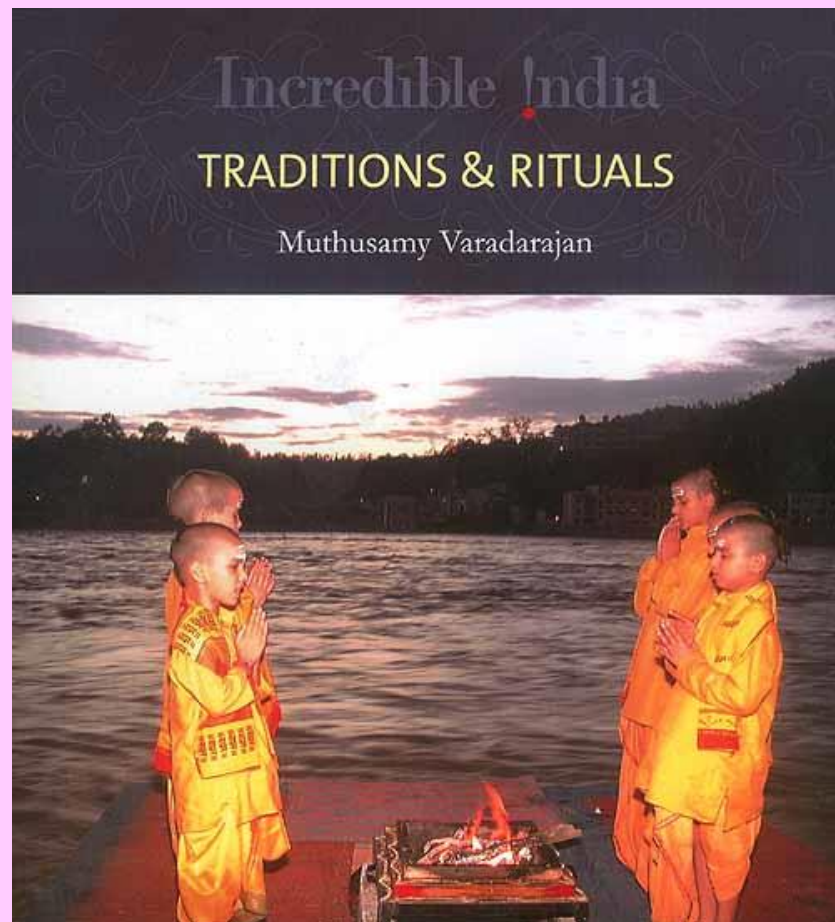
בכל התרבויות אנשים מתקשטים, תכונה יחודית למין האנושי

בכל התרבויות יש מוזיקה, ריקוד ואומנות פלסטית

בכל התרבויות יש טקסים

טבעון המושג רומנטיקה חיברות באמצעות אגדות

שינויים בהבניית הדמויות הנשיות של דיסני

תקופה ראשונה: מוצא אריסטוקרט

שאיפה: להתחתן עם נסיך

לבוש: צנוע מאוד

אישיות : פאסיבית

תקופה שניה

לבוש: חושפני
מטרות: להתחתן
מוצא: אריסטוקרטי
התנהגות: ילדותית

תקופה שלישית

מוצא: בת מיעוטים

מטרות: חברתיות

לבוש: הוגן

אישיות: מתריסה

DWW

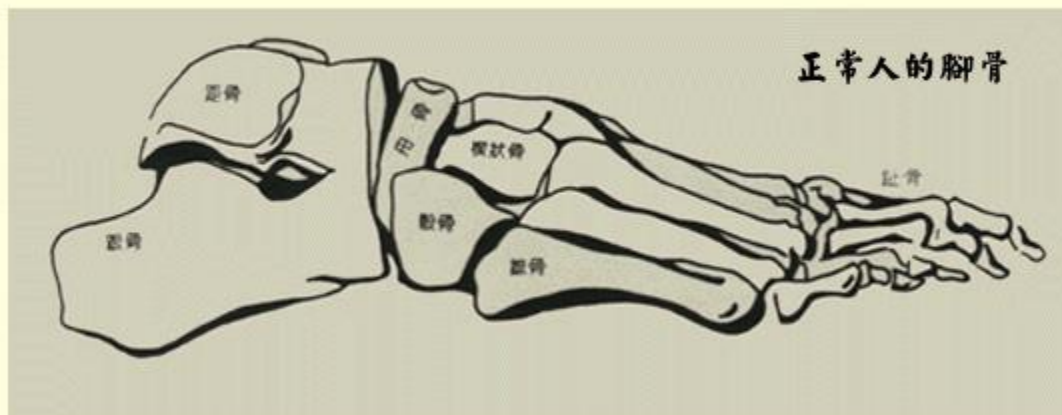
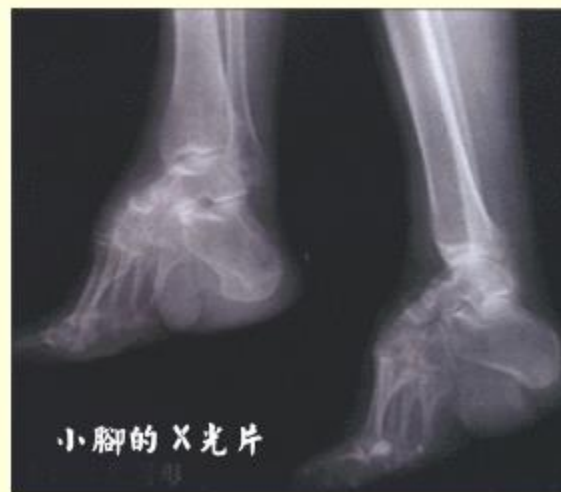

חזרה לסינדרלה

- ישנה טענה כי מקור הסיפור מסין
- למה זה ?

ביחס לחפיסת סיגריות

ובצילום רנטגן

אבולוציה של ז'אנר

פרימיטיבי-קלאסי

חתרני- פרודי

מהו התפקיד של רומנטיקה על פי הסוציולוגיה?

- א. לשמן את גלגלי הרפרודוקציה
- ב. לבסס אתוס של שוויון
- ג. להבטיח רווחים כלכליים לקניונים
- לגיטימציה של מוסד הנישואין

רגע רומנטי

לימינליות – האיזור של בין לבין, המושג שאוב מתיאוריית השלבים של טקסים, לפי טרנר
ניתוק – לימינליות- התחברות

ניתוח סוציולוגי ביקורתי של תופעת הרומנטיקה יקח בחשבון את השאלות הבאות

- מתי זה צמח? לא התופעה הביולוגית אלא התזמון התכוף שלה, הגדרתה כמטרת חיים, נוכחותה התדירה בשיח ובכל שיר, סדרה וסרט, וטיפול פסיכולוגי.
- מאימתי הפכה הרומנטיקה לחלק כה מרכזי בשיח החברתי
- טענה: העיסוק ברומנטיקה התפתח במקביל לעלייה במעמד של נשים, ככל שהבסיס הביולוגי איבד את הרלבנטיות שלו להבניית היתרון של גברים על נשים נוצרו מוסדות אלטרנטיביים להבטחת העליונות של הגבר

תהליך התיעוש

תהליך איטי והדרגתי שראשיתו בסוף המאה השמונה עשרה.
במסגרתו החל מעבר משיטות ייצור מסורתיות לשיטות ייצור חדשניות.

נמצא באוסף Art Gallery & Salford Museum

מראה מקרסאל מור, ציור מאת סבסטיאן פת'ר, 1820.

מתוך: ויקיפדיה

מראה מקרסאל מור, ציור מאת ויליאם וויד, 1857

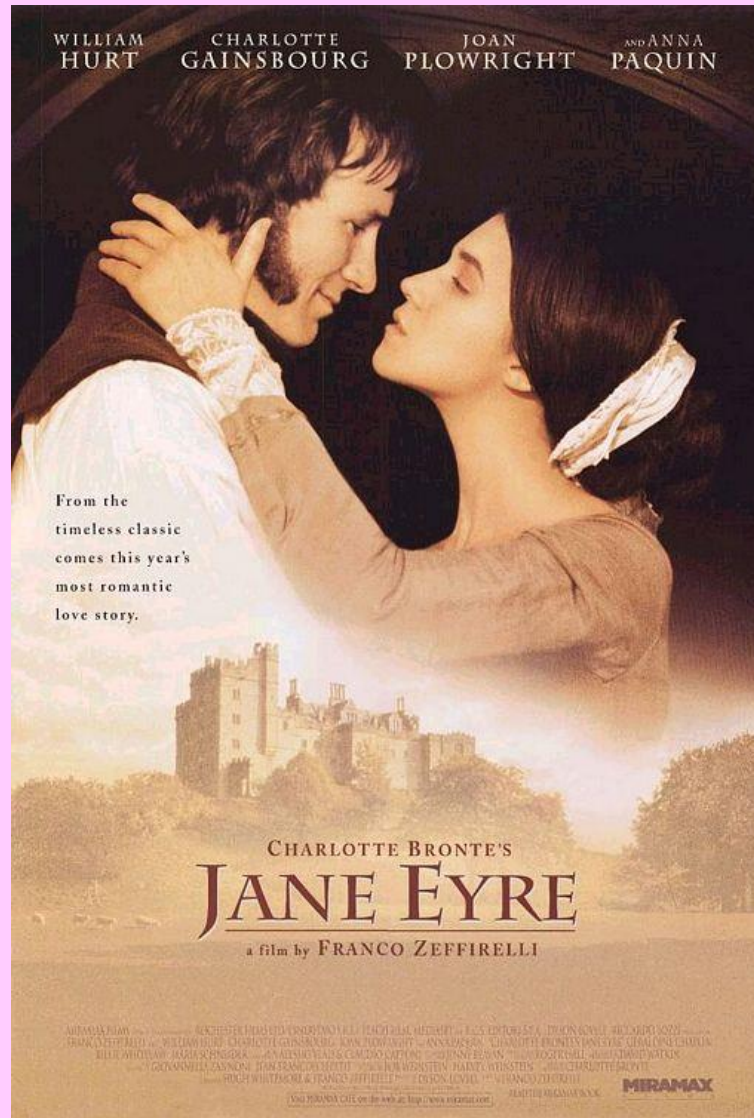
מבט על העיר מנצ'סטר

?

איזו מבין התמונות מתארת את העיר מנצ'סטר בהשפעת תהליך התיעוש?
כיצד זיהיתם?

1847

ג'יין אייר

גיבורת הסיפור, האומנת,
ג'יין אייר תינשא לבעל
האחוזת רוצ'סטר אבל רק
לאחר שתירש הרבה
כסף והוא יתעוור ויאבד
את הטירה

גאוה ודיעה קדומה 1813

ARRIVAL OF A NEW GOVERNESS IN A MERCHANT HOUSE
BY VASILY PEROV, 1866. THE RUSSIAN MUSEUM, ST. PETERSBERG

- עובדה תומכת: הרומנטיקה התפתחה באופן אינטנסיבי בארצות מערביות היכן שהתקיים התיעוש החזק ביותר
- יותר באירופה ואמריקה, פחות במזרח ופחות במזרח התיכון

למה התפתח השיח הרומנטי עם המהפכה התעשייתית והקפיטליזם?

- בפאודליזם בית ועבודה הם זירות מאוחדות
- הקפיטליזם הגדיר את מרחב הבית ומרחב העבודה כשתי זירות נפרדות
- עולם העבודה הוא עולם של אינטרסים, רציונליות, תועלתניות רווח, קור
- עולם הבית הוא עולם של הענקה, קרבה, אמוציות
- ההנגדה גם מוסרת שהבית הוא העולם העיקרי

מיתוס הרומנטיקה

- במיתוסים האהבה הרומנטית היא כח חתרני הפועל כנגד הסדר הקיים
- נגד המבוגרים – רומיאו ויוליה
- נגד החברים (ג'ורג מסיינפלד) – אשה יפה
- נגד השגרה, המוסכמות, מוצא והמעמד החברתי (גאווה ודיעה קדומה)

אבל במציאות

- יש יותר אנדוגמיה (חתונה בתוך השבט והמעמד)
מאקסוגמיה (חתונה מחוץ למעגל החברתי של הפרט)
- אנשים מתחתנים עם דומים.
- והיה מי שאמר שאם האהבה היא עיוורת אז חיציו של קופידון אינם נופלים רחוק מידיו